

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, 01510 Vilnius,
tel.: +370 5 271 7154 / 271 7130,
el. p. bendrasisd@vrm.lt, el. pristatymo dėžutės adresas 188601464
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL REGLAMENTO (ES) 2025/925 ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – Ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Reglamento (ES) 2025/925 įgyvendinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti 2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/925 dėl pasienio regionų vystymosi ir augimo priemonės (BRIDGEforEU) (toliau – BRIDGEforEU reglamentas) Lietuvoje.

BRIDGEforEU reglamentu nustatoma sistema, skirta padėti nustatyti ir šalinti tarpvalstybines kliūtis, trukdančias kurti bet kokią infrastruktūrą, būtiną viešajai ar privačiai tarpvalstybinei veiklai, arba tarpvalstybines viešąsias paslaugas, kurios teikiamos viename ar kitame tarpvalstybiniame regione ir kuriomis skatinama ekonominė, socialinė bei teritorinė sanglauda tame tarpvalstybiniame regione, arba trukdančias joms veikti.

BRIDGEforEU reglamentas yra tiesioginio taikymo Europos Sąjungos teisės aktas. Minėtame BRIDGEforEU reglamente nustatyta tarpvalstybinių kliūčių sprendimo sistema grindžiama valstybių narių pasirinkimu ją taikyti, todėl valstybės narės turi diskreciją spręsti dėl šio mechanizmo organizavimo ir taikymo nacionaliniu lygmeniu. BRIDGEforEU reglamentas palieka valstybėms narėms diskreciją pasirinkti šio mechanizmo įgyvendinimo būdą (modelį) – paskirti atsakingą instituciją arba organizuoti nacionalinio tarpvalstybinio koordinavimo punkto (toliau – TKP) veiklą.

Lietuvos narystės Europos Sąjungos informacinėje sistemoje (LINESIS) Ministerija buvo paskirta atsakinga institucija už BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimą.

Nutarimo projektu siekiama užtikrinti vieno langelio principu grindžiamą tarpvalstybinių kliūčių identifikavimą ir koordinavimą pavedant vidaus reikalų ministrui priimti sprendimą dėl BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modelio įsteigiant nacionalinį TKP arba paskiriant atsakingą instituciją, vykdysiančią TKP funkcijas. Nutarimo projekto nuostatos apsiriboja koordinacinio pobūdžio reguliavimu – nustatomas atsakingas subjektas ir sudaromos prielaidos organizuoti TKP arba paskirtos atsakingos institucijos veiklą, o detalus veiklos organizavimas bus nustatomas žemesnio lygmens teisės aktu.

Pažymėtina, kad pasirinktas BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modelis nesukurs naujų funkcijų valstybės institucijoms ir įstaigoms. Tarpvalstybinės kliūtys jau šiuo metu sprendžiamos sektoriškai, ministerijų ir kitų institucijų kompetencijų ribose, taip pat dvišalių ar daugiašalių bendradarbiavimo formatų (pvz., tarpvyriausybinių komisijų, projektinių iniciatyvų) pagrindu. Tačiau šie sprendimai yra fragmentiški ir nėra bendro mechanizmo, kuris užtikrintų sistemingą tarpvalstybinių kliūčių registravimą, vertinimą ir koordinuotą sprendimą. Siūlomas koordinavimo mechanizmas skirtas šiuos procesus sisteminti ir užtikrinti jų nuoseklumą, nekuriant naujų teisinių pareigų ar funkcijų.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Numatomos teigiamos pasekmės – pasirinktas koordinavimo modelis veiks vieno langelio principu siekiant mažinti teisinio ar administracinio pobūdžio tarpvalstybines kliūtis ir neatitikimus, kylančius prie Europos Sąjungos vidaus sienų ir galinčius pakenkti tarpvalstybinei sąveikai ir tarpvalstybinių regionų vystymuisi. BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimas kompetentingoms institucijoms, kaip tai apibrėžta BRIDGEforEU reglamento 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 2 punkte, vertinant tarpvalstybines bylas papildomų funkcijų nesukurs, kadangi Lietuvos institucijos jau dabar nuolat sprendžia *ad hoc* gaunamus klausimus tiek iš verslo įmonių, tiek viešojo sektoriaus įstaigų. Vertiname, kad identifikuojamos problemos sprendžiamos fragmentiškai, skirtingose institucijose ir skirtingais formatais, nėra sistemos, kuri registruotų ir koordinuotų identifikuojamas tarpvalstybines kliūtis. Pasirinktas koordinavimo modelis sujungs egzistuojančius procesus, sukurs aiškų procesą ir vieno langelio principą tarpvalstybinės bylos iniciatoriui.

Pažymėtina, kad, nors BRIDGEforEU reglamentas yra horizontalus civilinio pobūdžio instrumentas ir nėra skirtas tiesiogiai gynybos ar nacionalinio saugumo tikslams įgyvendinti, jo nustatomas tarpvalstybinių kliūčių nustatymo ir šalinimo mechanizmas gali netiesiogiai prisidėti prie pasienio regionų atsparumo ir saugumo stiprinimo. Sistemingas administracinių, teisinių ir infrastruktūrinių kliūčių identifikavimas bei koordinuotas jų sprendimas gali sudaryti prielaidas efektyvesniam transporto, ryšių ir kitų viešųjų paslaugų veikimui pasienio teritorijose. Atsižvelgiant į dabartinę geopolitinę situaciją, toks koordinavimo mechanizmas taip pat gali būti naudingas sprendžiant tarpvalstybinius klausimus, susijusius su kariniu mobilumu ir civilinės bei karinės infrastruktūros sąveika, pavyzdžiui, transporto standartų suderinamumu, infrastruktūros techniniais apribojimais ar instituciniu koordinavimu. Vis dėlto šie aspektai laikytini papildoma galima nauda, o ne tiesioginiu ar pagrindiniu BRIDGEforEU reglamento ir jo įgyvendinimo Lietuvoje tikslu.

Tarpvalstybiniu lygiu Lietuva su Latvija ir Lenkija bendradarbiauja daugiau nei 25 metus, keičiasi informacija ir susitaria dėl bendrų problemų sprendimo Lietuvos ir Lenkijos bei Lietuvos ir Latvijos tarpvyriausybinių komisijų susitikimų metu, jos įprastai susitinka kartą per metus ir joms vadovauja vidaus reikalų viceministras. Tarpvalstybiniai klausimai, keliami ir sprendžiami tarpvyriausybinių komisijų susitikimų metu, apima labai įvairias sritis: migraciją, pasienio apsaugą, įskaitant laikiną vidaus sienų kontrolės atkūrimą, civilinę saugą, įskaitant gyventojų masinį judėjimą, transportą, infrastruktūrą, aplinkos apsaugą, praktiškai visas viešojo valdymo sritis.

Paminėtina, kiek tai susiję su tarpvalstybinėmis kliūtimis ir jų sprendimu, Europos Komisijos finansuojama ir palaikoma iniciatyva „b-solutions“ (2018–2026 m.). Ją įgyvendina Europos regionų pasienio asociacija (AEBR) ir jos tikslas – identifikuoti ir praktiškai spręsti konkrečias teises bei administracines kliūtis, su kuriomis susiduria pasienio regionai įgyvendindami tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Keturių kvietimų metu pasitelkus iniciatyvą „b-solutions“ išanalizuoti 6 atvejai, susiję su Lietuvos–Lenkijos ir Lietuvos–Latvijos pasienio regionais. Pagal penktą kvietimą yra pateikta viena problema, susijusi su greitosios medicinos pagalbos teikimu Lietuvos–Lenkijos pasienyje.

Pažymėtina, kad šiuo metu nacionaliniu lygmeniu nėra centralizuotos tarpvalstybinių kliūčių registravimo sistemos, todėl oficiali statistika apie tokių kliūčių mastą nėra kaupiama. Vis dėlto minėti „b-solutions“ atvejai ir praktikoje ministerijų bei kitų institucijų *ad hoc* sprendžiami tarpvalstybiniai klausimai patvirtina, kad tokios kliūtys egzistuoja ir kyla įvairiose viešojo valdymo srityse, tačiau iki šiol nėra sistemingai registruojamos ir analizuojamos.

„B-solutions“ atvejai parodė, kad pasienio regionuose pasikartojančios kliūtys kyla dėl skirtingo Europos Sąjungos teisės taikymo, administracinių procedūrų ir institucinio koordinavimo stokos, o ne dėl teisės aktų nebuvimo ir kad daugelį kliūčių galima pašalinti administracinėmis priemonėmis, teisėkūros keitimais reikalingi tik išimtiniais atvejais. Dauguma sprendimų (bendradarbiavimo protokolai, procedūriniai paaiškinimai, teisinio suderinamumo rekomendacijos) buvo sukurti *ad hoc*. Pasirinktas koordinavimo modelis leistų kaupti ir analizuoti informaciją apie pasikartojančias kliūtis, išvengti sprendimų dubliavimo, užtikrinti nuoseklų kompetentingų institucijų veiksmų koordinavimą, išlaikant vieno langelio principą.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 3 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektu yra įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas – BRIDGEforEU reglamentas (Atitikties lentelė pridedama).

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Pažymėtina, kad BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo veikloms vykdyti skirtas Europos Sąjungos finansavimas pagal Europos Komisijos kvietimą PPPA-2025-BRIDGEFOREU. Maksimali projektinė paramos suma skirta vienam TKP yra 119 999,43 euro (90 proc.), bendrojo finansavimo įnašas bus 13 334 eurai (2026–2028 m.), projekto įgyvendinimo pradžia – 2026 m. rugsėjo 1 d., trukmė – 18 mėn. Projektinės lėšos būtų skiriamos darbuotojų darbo užmokesčiui, teisinėms paslaugoms ir (ar) konsultacijoms, projekto auditui, interneto svetainei sukurti, IT įrangos ir IT priežiūros paslaugoms įsigyti, komandiruočių išlaidoms. Baigus įgyvendinti bandomąjį projektą, Ministerija įvertins, ar tikslinga tęsti BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimą pasirinktu modeliu (t. y. TKP) ir koks būtų papildomas finansavimo poreikis iš valstybės biudžeto.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS).

Rengiant Nutarimo projektą taip pat įvertinta kitų Europos Sąjungos valstybių narių BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo praktika. Europos Komisijos organizuojuose BRIDGEforEU įgyvendinimo koordinavimo renginiuose pristatyti skirtingi BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modeliai rodo, kad valstybės narės pasirenka skirtingus institucinio organizavimo sprendimus: Vengrija ir Liuksemburgas yra įsteigę nacionalinius tarpvalstybinio koordinavimo punktus, Prancūzija planuoja tinklinį modelį, Portugalija koordinavimo funkcijas numato vykdyti per Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę (ETBG), o dalis valstybių narių (Rumunija, Suomija, Latvija, Lenkija, Čekija, Estija, Danija) yra paskyrusios atsakingas institucijas. Ši praktika patvirtina, kad BRIDGEforEU reglamentas valstybėms narėms suteikia diskreciją pasirinkti nacionaliniams poreikiams tinkamiausią įgyvendinimo modelį. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projekte pasirinktas lankstus reguliavimo modelis, kuriuo vidaus reikalų ministrui pavedama priimti sprendimą dėl BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modelio, o konkretus jo organizavimas nustatomas žemesnio lygmens teisės aktais.

Pakartotinai teikiamas Nutarimo projektas iš esmės patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos išvadoje¹ ir pažymoje² pateiktas pastabas bei pasiūlymus. Atsisakyta detalaus BRIDGEforEU reglamento nuostatų perkėlimo į nacionalinį teisės aktą ir pasirinktas bendro pobūdžio reguliavimo modelis, kuriuo vidaus reikalų ministrui pavedama priimti sprendimą dėl BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modelio, o konkretus jo įgyvendinimas, veiklos organizavimas ir atsakingos įstaigos paskyrimas prireikus nustatomi žemesnio lygmens teisės aktais. Taip atsisakyta perteklinio BRIDGEforEU reglamento nuostatų dubliavimo nacionaliniame teisės akte, išspręsti ankstesniame projekte kelti klausimai dėl konkrečios viešosios įstaigos įgaliojimų ir

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/4482a08638ba11f19c389aefab77fb47?jfwid=-cpn6hr9yn>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/83fbe7b0397f11f1806d92b9b35aed3b?jfwid=-cpn6hr9yn>

kompetentingų institucijų vaidmens detalizavimo, o projektas apsiribotas tik tomis nuostatomis, kurios būtinos BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimui nacionaliniu lygmeniu.

Nutarimo projektas suderintas su visomis ministerijomis ir visomis regionų plėtros tarybomis.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Krašto apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto, Užsienio reikalų ir Žemės ūkio ministerijomis bei Kauno regiono plėtros taryba. Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabą, Nutarimo projekto nuostata patikslinta – atsisakyta formuluotės, kad Ministerija yra atsakinga už paskirtos įstaigos veiklą, ir nustatyta, kad ministerija pagal kompetenciją koordinuoja paskirtos įstaigos veiklą. Taip aiškiai atibojama Ministerijos koordinavimo funkcija nuo paskirtos įstaigos ir jos vadovo atsakomybės už įstaigos veiklą.

Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos pastabą dėl tolesnių finansavimo šaltinių ir galimo poveikio valstybės biudžetui, pažymėtina, kad įgyvendinant bandomąjį projektą bus įvertintas pasirinkto BRIDGEforEU reglamento įgyvendinimo modelio veiksmingumas ir poreikis jį tęsti, taip pat papildomo finansavimo iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto poreikis pasibaigus Europos Sąjungos projektiniam finansavimui.

Po 2026 m. rugpjūčio 25 d. tarpinstitucinio pasitarimo Nutarimo projektas papildomai patikslintas – atsisakyta konkrečios įsigaliojimo datos, numatant, kad Nutarimas įsigalios bendra teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektą parengė Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės (grupės vadovas Maksim Afanasjev, tel. +370 5 271 8495, el. p. maksim.afanasjev@vrm.lt) patarėja Silvija Vingytė (tel. +370 5 271 8415, el. p. silvija.vingyte@vrm.lt) ir Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento (direktorius Vytautas Markauskas, tel. (0 5) 271 7157, el. p. vytautas.markauskas@vrm.lt) vyresnioji patarėja Ana Rynkun (tel. (0 5) 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Atitikties lentelė, 13 lapų.

Užsienio reikalų ministras,
pavadojantis vidaus reikalų ministrą

Kęstutis Budrys

Silvija Vingytė, tel. +370 5 271 8415, el. p. silvija.vingyte@vrm.lt
Ana Rynkun, tel. +370 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt